מתיקות

נשמת התורה

שנה ב'

מאמר חסידות בדרך תורת מרן רבינו הקדוש בעל הסולם זי"ע

פרשת וירא ה'תשע"ט

ענין שיש ב' מיני גבורה מצד הנהגת ו' אלפי שנים והנהגת לעתיד לבא, שקשורים לבשורת לידת יצחק

בזמן שיתא אלפי שני אין עדיין את כל הכלים ממילא חסרים אורות

עניין יצחק, בפרשה הקודמת השי"ת אמר לאברהם אבינו 'ואת בריתי אקים את יצחק אשר תלד לך שרה למועד הזה בשנה האחרת'. ולפ"ז יש להקשות: מה עניין בשורת המלאך שבא לבשר את לידת יצחק, הלא כבר בשרו השי"ת? ונדבר קצת בעניין מידת הגבורה כדי להבין עניין זה. ידוע שיש ב' מצבים לעולם: מצב של שיתא אלפי שני ומצב של תחיית המתים וגמר התיקון. והחילוק בין שניהם הוא כי בזמן של שיתא אלפי שני לא יכול להופיע עצם אור התענוג הנקרא 'אור דחכמה', כי עדיין אין את כל חומר הכלים. וממילא כשחסר כלים חסרים אורות. ובזמן שיתא אלפי שני יש את העניין של ג' קווין.

יסוד ג' הקוין קשור להנהגה שאפשר לגלות רק חלק מהאור כיון שעדיין ישנם רשעים

ועניין ג' קווין ותיקונו בנוי על עניין זה שבעצם אי אפשר לקבל את כל האור רק חלק ממנו. וע"כ את עיקר האור והתענוג מעלימים, ורק חלקו מקבלים. כי קו ימין עניינו שלא רוצה שיתגלה שום אור, אלא שהאדם ילך באמונה פשוטה. וקו שמאל רוצה שיתגלה כל האור. אך כיוון שאי אפשר שיתגלה כל האור כי הכלים עדיין לא ראויים, בא קו האמצעי, שהוא סוד יעקב אבינו, ועושה פשרה ביניהם, שיתגלה רק חלק מן האור.

בעצם קו שמאל הוא הרצון לגלות את כל האור אך כיון שאי אפשר הרי הוא מופיע כדינים ויסורים

ונמצאנו למדים שבעצם עניין קו שמאל לפני הכרעת קו האמצעי, הוא הרצון לגלות את כל האור של מחשבת הבריאה. רק שאי אפשר, לכן מגלים רק חלק. וצריך להוסיף שכאן התחדש עניין הדינים והגבורות. והיינו שכיוון שהמצב הוא לא שלם, וחסרים כלים, שהפירוש הוא שישנם רשעים בעולם שרוצים להמשיך את האור לעצמם, לכן מושפעים מהקו שמאל דינים ויסורים על ראש הרשעים כדי שאפילו מה שאפשר כן שיושפע בזמן שיתא אלפי שני. מכל מקום, זה לא יכול להתקבל כלל אצל הרשעים. נמצאנו למדים שבעצם עניין קו שמאל הוא נקודת השלמות והרצון לגלות את כל האור רק כיוון שהעולם עדיין לא הגיע לשלמותו. ע"כ מתעוררים דינים ויסורים מהקו שמאל כדי למהר את תיקון העולם. יוצא שעניין יצחק בעצם שייך ביותר לגמר התיקון, למרות שיש לו גם שייכות לשיתא אלפי שני, היינו לעניין תיקון ג' הקווין. אבל בזמן שיתא אלפי שני הוא מופיע בתור דינים ויסורים מחמת שלא יכול לסבול את חוסר השלמות, אבל עצם מדריגתו הוא השלמות. ועל כן יצחק נקרא עולה תמימה. ובזה מובן גם כן מדוע אהב את עשו הרשע. היינו מצד גמר התיקון, שרצה שיתגלה כל האור בכלים ועשיו הוא הרצן לקבל הגדול שעתיד לחזור לקדושה ולהתמלא לשמש לגילוי אור ה' ומחשבת הבריאה.

טל תחיה שהוא הרחמים הגדולים ביותר קשור עם קו השמאל

וכן המתבונן בברכה השניה של תפילת שמונה עשרה 'אתה גיבור לעולם ה'', יתבונן שמדבר הרבה בעניין תחיית המתים. ועפ"י הדברים לעיל הדבר מובן, כי בעצם עניין קו שמאל הוא הרצון לגלות את כל האור, וע"כ ממנו מתגלים הרחמים העליונים ביותר, שזה בחי' הרחמים, שעל ידם קמים המתים לתחיה. כי המתים הם הכלים שלא יכולים עדיין להתמלא באור. והקו השמאלי בשורשו שהוא החשק להמשיך אור שלם בכל הבריאה, בזכותו יקומו המתים לתחיה. כי ידוע שישנם ב' סוגי רחמים: רחמים של ספירת זעיר אנפין ורחמים של אריך אנפין. והרחמים של זעיר אנפין שייכים לזמן של שיתא אלפי שנים, שאז שולט עניין תיקון ג' קווין. ומצד המשפט של ז"א יש מקום להעניש את הרשעים. ובעומק יותר, הנה מצד הנהגת ז"א עצם זה שישנם רשעים, היינו שדנים אותם כרשעים, פירושו שמוסכם שאין כל האור יכול להתגלות, וישנם כלים שמנועים מלהמשיך את האור. אבל מצד הרחמים של אריך אנפין, שזה ספי' הכתר, אי אפשר לסבול מציאות של רשע. כי אם ישנם רשעים הוי אומר שיש כלים שלא יכולים לקבל כל האור. וקו שמאל בשורשו לא יכול לסבול זאת כי הוא רוצה לגלות את כל האור. ועל כן מצד שורשו של יצחק מתגלים רחמים גדולים ביותר, שמחפשים להצדיק את הרשעים הגדולים ביותר. שזה בחינת הגילוי של תחיית המתים.

ההמתקה הגדולה ביותר הוא ע"י הדין בעצמו

וזה העניין שמובא בספרים, שיש המתקת הדינים ע"י חסדים אבל יש המתקת הדינים ע"י דין עצמו, שזה המתקה גדולה ביותר. וכמו שמצינו בהלכות נגעים ש'כולו הפך לבן טהור', שמתי שהאדם מנוגע ביותר עד שאין שום נקודה של טהרה אצלו, אז נעשה טהור, כי עי"ז הוא יוצא מהנהגת רחמי הזעיר אנפין, ששמה הקו שמאל מופיע בתור יסורים, אל הנהגת האריך אנפין, ששם מופיע הקו שמאל כהשלמות הגדולה ביותר ששייכת והיינו בחינת תחיית המתים.

הבשורה של השי"ת היתה מצד השלמות של קו שמאל ובשורת המלאכים הייתה מצד קו שמאל של שיתא אלפי שני

ומעתה מובן עניין ב' הבשורות בלידת יצחק: א' – מה שהשי"ת בישר לו, ב' – מה שהמלאכים בישרו לו. כי כשהשי"ת בישר לו על לידת יצחק, בישר לו את עניין השלמות של קו שמאל, בחי' רחמים רבים שמשיבים את הרשעים הכי גדולים לתיקונם. ומצד הנהגה זו אין שום דינים נמשכים מספירת הגבורה, אלא הגבורה והדין מתבטא בתשוקה הגדולה להמשיך אור שלם. כי סוד הגבורה בשורשה הנכון הוא תשוקה עצומה כרשפי אש אל השי"ת, ולא כלל דינים. ורואים זאת בעניין התפילה, שכל חלק בתפילה מקביל להיכל אחר. וסוף ברכת יוצר, המדברת מעניין החידוש של האור, היא כנגד היכל הגבורה, הנקרא 'היכל הזכות', כמו שאנו מתפללים שמה 'עושה חדשות בעל מלחמות זורע צדקות מצמיח ישועות', ומסיימים 'אור חדש על ציון תאיר'. וכנ"ל כי הגבורה בשורשה הוא התשוקה לגלות את כל האור, ועל כן, מעצם מידת הגבורה באים הישועות הגדולות ביותר. אמנם עניין מה שבישרו המלאכים על לידת יצחק, זהו מצד הנהגת הגבורה של שיתא אלפי שני, שא"א לגלות את כל התענוג, כי מצד הנהגה זו ישנם רשעים בעולם. ובזמן הזה מידת הגבורה, במקום לשמש 'גילוי שלמות', היא משמשת להעניש את הרשעים. וזה בחינת גלות של מידת הגבורה, שלא משמשת למה שהיא על פי שורשה.

הקשר בין בשורת לידת יצחק למהפכת סדום ועניין הרמז ב'סולת' ו'קמח'

ועל כן יחד עם המלאך של בשורת יצחק היה גם המלאך של מהפכת סדום ועמורה, שהוא עניין מה שמידת הגבורה משמשת ליסר את הרשעים, שזהו מצד הנהגת המשפט ותיקון ג' קווין. וע"כ מובן עפ"ז מדוע אמר אברהם 'מהרי שלש סאים קמח סולת'. ואמרו בגמ' 'אמר רבי יצחק, מכאן שאשה עינה צרה באורחים'. ופירש רש"י שאברהם אבינו אמר סולת, שהוא יותר משובח, והיא אמרה קמח, שהוא פחות. ואצלינו פירש רש"י שסולת לעוגות וקמח לעמילן של טבחים, לכסות הקדירה, לשאוב את הזוהמה. היינו שהיו שמים קמח על התבשיל לשאוב הלכלוך. יוצא שמה ששרה אמרה 'קמח' משמע שיש לה שייכות עם עניין של שאיבת הזוהמה. ומעתה נבין מדוע, כי כמו שהסברנו: יצחק אבינו כולל ב' בחינות – בחינת השלמות של הגבורה ובחינת חוסר השלמות, שמענישה את הרשעים. וזה ב' הבחינות של סולת וקמח – 'סולת לעוגות' – עוגה הוא לשון עיגול, שרומז לשלמות. משא"כ קמח הוא כדי 'לשאוב את הזוהמה', רמז לזוהמת הרשעים. וכיוון ששרה ראתה שבשורת המלאכים על יצחק כעת היא על בחינת הדינים שביצחק, שהדינים האלו 'שואבים את זוהמת הרשעים', ע"כ אמרה קמח ולא סולת שמרמז על השלמות. וע"כ עינה צרה באורחים, כי היא לא רצתה שתתגלה הבחינה הפחותה הזו ביצחק, רק רצתה שישאר הבחי' של שלמות הגבורה', בלי שום יסורים שז"ס של תחיית המתים. ובזה רצתה להמתיק את סדום לגמרי כי ראתה שכל כוחם של המלאכים להחריב את סדום הוא רק בכח 'בשורת יצחק', היינו הבחינה הפחותה שביצחק, שהוא הופעת הדינים על הרשעים, שעי"ז קיבל המלאך כח להפוך את סדום.

סודות התורה העצומים מתגלים לפי המתקת הגבורות

וכנגד המדריגה הגבוהה של הגבורה מתגלים רזי תורה מיוחדים, שזה עניין המטעמים שיצחק רצה שעשיו יכין לו, היינו שרצה לגלות סודות התורה בצורה כזו שיתגלה שאין שום רשעים בעולם. וז"ס בית שמאי, שאין הלכה כמותם, כי התורה שלהם שייכת לעתיד לבא. וזה העניין שיש בכל דור ודור תורה שזוכים אליה רק אנשים מסוימים, שהם יכולים לדון לכף זכות את כל הדור כולו. כי אצלהם עניין הגבורה מתבטא בתשוקה העצומה להחזיר את כל הכלים לשורשם ולמלאם באור. והצדיקים האלו בדרך כלל לא מבינים אותם ואת שיגם ושיחם. והגאולה העתידה תהיה בסוד יצחק, שיצחק – אותיות קץ-חי, היינו שהקץ שהוא המדריגות והזמנים והנפשות הנמוכים ביותר, יתגלה שהוא חי, מלא חיים ונועם ודביקות. וזה עניין הפסוק 'עוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו'. עניין והתבוננ"ת, שמרמז על ספירת הבינה. וידוע שבגדלות גבורה נעשית בינה. והיינו שכשהגבורה עולה לבינה מתגלה סוד יצחק, שעוד מעט ואין רשע. כי הגבורה עצמה מחזירה את כל הרשעים בתשובה. ישמח חכם ויוסיף לקח. **שבת שלום ומבורך**

יש לי מושג

כל הנשמות היו כלולות בנשמת אדם הראשון

נאמר בגמרא: "אין משיח בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף". פירוש, כי כל הנשמות שבעולם היו כלולות בנשמת אדם הראשון., כמ"ש (בתנחומא תשא י"ב) איפה שלך באדם הראשון היכן היתה. וכיון שחטא בעץ הדעת נפגמו כל הנשמות, ומתגלגלות והולכות בכל הדורות, עד שיקבלו את תקונם משלם, ויהיה גמר התיקון, ואז ימשכו ישראל נשמות חדשות, דהיינו שעוד לא היו כלולים בגוף אדם הראשון, ועל נשמות חדשות הללו אומר הכתוב: "ונבאו בניכם ובנותיכם" וגו'. (זוה"ק, בראשית ע"פ הסולם)